

Den 24. marts 2014

J. nr. 12-7133-000001

Høringssvar: Udkast til strategi for bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i Danmark 2014-20.

Vi kvitterer for arbejdet med strategien. Vi er enige i mange elementer, men udkastet lider desværre af alvorlige mangler.

Overordnet set ønsker vi, at der ikke sker en overimplementering af EU-regler, da det kan være særdeles skadelig for konkurrenceevnen og produktionsarbejdspladser i den danske akvakultursektor.

Dertil kommer, at tidligere vækststrategier for akvakultur ofte har bygget på urealistiske forestillinger om "mere vækst og mere miljø" gennem brug af mere effektive teknologier. Vi har set det i forslag fra EU Kommissionen og HELCOM, og i den lange række af danske initiativer.

Faktum er, som det fremgår af udkastet, at produktionen i dambrug er faldet med 16 % i perioden fra 2001 til 2011, og at udledningen af kvælstof (N) er faldet med 42 %. Dambrugerne har i perioden 2004 til 2012 investeret over ½ mia. kr. i ny teknologi, hvoraf samfundet via fiskeriprogrammer skønsmæssigt har bidraget med over 100 mio. kr. Om dette forhold står der blot i udkastet, at *"sektoren har dog endnu ikke fået det fulde udbytte af denne udvikling i form af vækst i produktionen"*.

DA mener, at årsagen til fraværet af vækst i dansk akvakultur er rammevilkårene for erhvervet, der har fokuseret ensidigt på miljø frem for vækst. Der skal fremover skabes en bedre balance mellem vækst i form af øget produktion og miljøhensyn.

DA foreslår at tilføje følgende tekst til strategien:

"Årsagen til den manglende vækst er, at store investeringer i miljøteknologiske forbedringer hidtil har været brugt til udledningsreduktion og ikke til at øge produktionen i akvakulturerhvervet. Nye investeringer i miljøteknologiske forbedringer skal fremover primært bruges til at øge produktionen og sekundært til udledningsreduktion, sådan at incitamentsgrundlaget for yderligere investeringer i miljøtekniske forbedringer vil være til stede hos de enkelte producenter i akvakulturerhvervet".

Hvis teknologieffekten havde været anvendt til at øge produktionen, kunne væksten i produktionen have set således ud:

År	Fisk Tons	N Tons	N/fisk Kg/tons
2001	31.029	1.197	39
2011	45.244	1.197	27
Ændring	46 %	0 %	- 30 %

Tabellen viser, at vi kunne have øget produktionen med 46 %, hvis teknologieffekten var anvendt til vækst og ikke til miljø. Strategien forholder sig ikke til det politiske valg mellem vækst og miljø. Miljøministerens vision om, *"at nye anlæg giver mulighed for at producere endnu flere fisk, men på en måde, så vi samtidig reducerer kvælstofbelastningen på miljøet"* lægger desværre op til en gentagelse af de seneste 25 års fejlslagne politik for akvakultur.

DA foreslår at tilføje følgende tekst til strategien:

"Der er behov for en ny og mere aktiv politik for akvakultur. For at udnytte viljen til fortsat udvikling og forbedring af produktionen og miljøet skal rammevilkårene forbedres, således at miljøteknologiske forbedringer medfører mulighed for øget produktionen indenfor den samme N kvote".

Dambrug

Den vigtigste miljømæssige barriere for vækst er udledning af N. Akvakulturudvalgets anbefaling om udlederkontrol forudsætter tildeling af N-kvoter: *"udvalget har ikke forholdt sig til størrelsen af de totale kvoter for kvælstof, men udvalget noterer, at der udestår en fordelingspolitisk diskussion"*. Kvoten til dambrug kan beregnes ud fra dambrugsbekendtgørelsen.

Udlederkontrol indebærer, at dambrug tildeles en N kvote på 52,1 x det tilladelige foderforbrug (F_{till}). De danske dambrug har en samlet F_{till} på ca. 24.000 tons. Fuld implementering af udlederkontrol skal derfor modsvares af en total N kvote på ca. 1.250 tons N. Fordelen ved udlederkontrol er, at det giver dambrugeren et incitament til at optimere produktionen mest muligt miljøteknologisk, således at der kan produceres flest mulige fisk inden for den givne N kvote. Hvis der indføres miljømål for kg N per ton fisk, vil det udhule det grundlæggende princip i udlederkontrol og fjerne dambrugernes incitament til at optimere produktionen mest muligt under de givne rammer, og en øgning af produktionen vil ikke være realistisk.

En kvote på 1.250 tons N vil sikre, at eksisterende modeldambrug kan udnytte deres vækstpotentiale, og de traditionelle dambrug får et stærkere incitament til at investere i ny teknologi, så de kan udvide deres produktion. Det kræver, at der findes tilfredsstillende løsninger på dambrugsbekendtgørelsens ”syv knaster”.

DA foreslår at implementere følgende tiltag:

Implementeringen af udlederkontrol skal modsvares af en total N kvote på 1.250 tons N, og dambrugerne skal have lov til at udvide produktionen indenfor den givne N kvote, således at dambrugerne har et økonomisk incitament til at investere i miljøteknologiske forbedringer.

En række traditionelle dambrug er mindre anlæg, hvor det ikke er rentabelt at bygge om til fx modeldambrug. Derfor er der også behov for tiltag, der kan fremme strukturudviklingen. Det indebærer bedre muligheder for at sælge og flytte foderkvoter og indførelse af en statslig ophørsordning. Sidstnævnte kan bidrage til at løse problemet vedr. fjernelse af spærrende opstemninger, men der er fortsat behov for, at staten følger akvakulturdvalgets anbefaling om at oprette en særlig pulje til dette formål.

Der er tale om en urealistisk forventning, når der lægges op til, at en omlægning af de eksisterende dambrug forventes at øge produktionen med 10.000 tons fisk. Målsætningen om, at *”Regeringen vil gennemgå administrationsgrundlaget af relevans for akvakulturområdet med henblik på at identificere muligheder for målretning, forbedringer og eventuelle forenklinger af regler og procedurer”* er ligeledes for svag og upræcise.

DA foreslår følgende konkrete tiltag:

1. Miljømålet skal ændres, så dambrug tildeles en samlet N-kvote på 1.250 tons, hvilket giver et vækstpotentiale på ca. 46.000 tons fisk (27 kg N/ton fisk). Kvoten skal ”låses” indtil mindst 2027.
2. Der skal afsættes de nødvendige midler til erstatninger for fjernelse af spærringer ved dambrug.
3. Dambrugsbekendtgørelsens syv ”knaster” skal fjernes.
4. Der skal udarbejdes bindende retningslinjer for flytning af foder mellem dambrug, og det skal være muligt at flytte (N) foderkvoter på tværs af vandoplande.
5. Der skal oprettes en statslig ophørsordning for dambrug.

Havbrug

De eksisterende havbrug har tilladelser til at udlede i alt ca. 373 tons N per år, men vandplanerne medtager kun en samlet udledning på 243 tons. Derfor skal det klart fremgå af strategien, at der i vandplanerne skal være plads til en udledning på 373 tons N fra de eksisterende havbrug i overensstemmelse med de gældende tilladelser.

Det skal endvidere anføres, at der i de 40 havbrugszoner, som erhvervet har foreslået uden for vandplansområderne i områder med stor fortynding, ikke skal kompenseres for ekstra N-udledninger før tidligst efter 2027. Der kan ikke afvises, at N-udledninger fra havbrug i disse zoner i mindre omfang kan blive ført ind i ét eller flere vandplaner. Det skal sikres, at dette forhold ikke skaber problemer for udvikling af havbrugssektoren.

Det har vist sig særdeles problematisk at administrere brugen af fangkulturer, og det hæmmer anvendelse og brug af fangkulturer som virkemiddel til fjernelse af ekstra udledninger af N.

DA foreslår derfor følgende fire konkrete initiativer for havbrug:

1. Der skal være plads til udledning af 373 tons N fra havbrug i vandplanerne, i overensstemmelse med de gældende tilladelser.
2. De 40 havbrugszoner uden for vandplansområderne og i de ydre vandplansområder skal fritages for krav om N kompensation indtil mindst 2027.
3. Sikre at evt. N-fluxe fra de 40 zoner ind i vandplaner ikke hæmmer udviklingen.
4. Der skal etableres et enkelt og klart operationelt administrationsgrundlag for brug af fangkulturer ved havbrug.

I de tidligere akvakultur strategier har der været fastlagt en samlet N kvote på ca. 1.250 tons N, og hvis akvakultur erhvervet skal kunne vokse, skal der give plads til dette i vandplanerne, og der skal der være bedre rammevilkår for erhvervet.

Ål

DA foreslår at tilføje følgende tekst til strategien:

Den danske produktion af ål er faldet med 35 % i perioden 2004 til 2012. Det skyldes primært, at en række danske og internationale detailkæder ikke længere sælger år som følge af bl.a. WWF og Greenpeaces kampagner mod salg af ål.

Bestanden af ål er faldet markant siden 1980'erne, og ålen betragtes i dag som kritisk truet. Derfor er den opført på IUCN's (International Union for Conservation of Nature) rødliste, og den er optaget på Washington-konventionen/CITES liste over truede dyr. Det har bl.a. medført, at al international handel med lande uden for EU skal forhåndsgodkendes af CITES. De europæiske glasålefiskere kan derfor ikke længere sælge glasål til asiatiske ålefarmere, der indtil 2009 aftog størstedelen af fangsten af de europæiske glasål.

EU-kommissionen har pålagt medlemslandene at udarbejde nationale forvaltningsplaner for ål. Målet er, at 40 % af alle blankål fra ferskvand, set i forhold til den oprindelige bestand før menneskets påvirkning, frit skal kunne vandre tilbage mod gydepladserne. Det skal bl.a. nås gennem forbedringer af ålens habitat områder, fjernelse af spærringer, kvoter på fiskeri af glasåls, reduktion af fangsten af ål og genudsætninger af små ål i områder hvor muligheden for opvækst er stor.

Udsætning indgår i den danske forvaltningsplan, og de danske åleopdrættere leverer i samarbejde med Fødevareministeriet sætteål til udsætning. I perioden 2010 til 2011 er der udsat i alt ca. 4,5 mio. sætteål. Denne aktivitet bliver bragt i fare, hvis erhvervsgrundlaget for åleopdræt forsvinder.

De danske åleopdrættere deltager i netværket Sustainable Eel Group (SEG), der arbejder på at sikre en hurtig genopretning af den europæiske ålebestand. Medlemmerne omfatter bl.a. NGO'er, forskere og virksomheder fra ålebranchen. SEG har udarbejdet "The Sustainable Eel Standard", som skal dels styrke branchens ansvarlighed dels via certificeringsbeviser give forbrugerne mulighed for at vælge ål, som overholder standarden. SEG arbejder også for at øge udvandringen af blankål til Sargassohavet ved at identificere egnede områder for genudsætning, fjerne spærringer i vandløb og genopbygge ødelagte levesteder. Stor dødelighed blandt opfiskede glasål i visse franske floder har sæt tvivl om nytten af genudsætninger. SEG presser derfor på for at få indført mere skånsomme fiskemetoder, og SEG standarden fastlægger maksimal dødelighed under fiskeri og opbevaring af glasål, der er i overensstemmelse med "best praksis". SEG standarden stiller større krav til ålefiskeri og opdræt end EU's genopretningsplan.

Den ultimative løsning er reproduktion af den Europæiske ål i akvakultur. Herved vil akvakulturen ikke længere være afhængig af glasål fiskeri, og fiskeritrykket på den naturlige bestand vil kunne sænkes gennem bæredygtigt opdræt på ålefarme.

Højteknologifonden har netop bevilliget 15 mio. kr. til et nyt åleprojekt (eel-hatch), der skal støtte udvikling af teknologi til åleopdræt. Projektet har en varighed på 3½ år og et samlet budget på 30 mio. kr.

Bag projektet står forskere og erhvervet, der i fællesskab skal udvikle den teknologi, der skal til, for at få ål til at yngle i fangenskab. Det primære formål er at udvikle forbedrede reproduktionsmetoder og udvikle systemer til larvekultur, som kan forsyne åleproducenterne med glasål. Konsortiet bag det nye projekt er internationalt førende inden for produktion af levedygtige æg og larver af den europæiske ål, og partnerne får gennem det nye projekt mulighed for at bygge videre på de resultater, der er opnået som del af et større EU-forskningsprojekt (PRO-EEL), som var koordineret af DTU-Aqua.

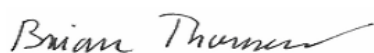
Det danske åleopdræt er i fare for at forsvinde. Dermed tabes der store værdier i form af eksisterende opdrætsanlæg og ekspertise i opdræt af ål. Den umiddelbare fordel det danske opdrætserhverv har, for at udnytte potentialet i den fremsynede satsning i Højteknologifondens åleprojekt, forsvinder dermed også.

Erhvervet har henledt regeringens opmærksomhed på, at glasållindvandringen har været stigende siden lavpunktet i 2009, målt på fiskeriet i Frankrig og England (Catch Per Unit Effort, CPUE). Særligt de seneste 2 sæsoner har denne udvikling accelereret i en grad, der ikke er forudset i de opstillede modeller for bestandens udvikling. Erhvervet har givet udtryk for, at det netop i denne situation vil være ekstra beklageligt at skulle afvikles.

”Regeringen vil på den baggrund tage initiativ til at nedsætte et åleudvalg med deltagelse af erhvervet, forskere, detailhandel, interesseorganisationer m.v. Udvalget skal fremlægge anbefalinger til, hvordan ønsket om vækst i åleopdræt kan kombineres med hensynet til at sikre ålens overlevelse”.

Venlig hilsen

Dansk Akvakultur

Brian Thomsen

